

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
küldendőkSzékelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.Előfizetési pénzek,
reklamációkBecsek Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-
zendők: Sz.-udvarhely
Árpád-utca 3.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

Vajda Ferenc

FŐSZERKESZTŐ:
NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.
FELELŐS SZERKESZTŐ:
VAJDA FERENCZ,
székelyudvarhelyi ref. pap.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:
minden vasárnap egy iven.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fil.

Értekezletünk érdekében.

Kicsiny és mindig várva-várt lapunk felébe ez van írva: »Kiadja az erdélyi ref. egyházkerület egyházi értekezlete.« Ugy tetszik nekem, ez is jelent valamit. Én legalább úgy gondolom, sok olvasónk lehet és lehetett, kik el-el hányogatták elméjükben, mi is lehet tulajdonképpen az az »értekezlet«, mert a többit csak inkább meglehet érteni, egyszerű gondolkozással is. Szó, mint szó, azt el kell ismerjünk mindnyájan, nem a legszerencsésebb kifejezése annak, amit vele ki akarunk fejezni. Nem csoda, ha azok, kik nem szorosán egyházi emberek, minduntalan megakadnak e kifejezésen. Minden intézmény lehetőleg olyan kelene legyen, hogy már annak nevéből világosan tudjunk következtetni annak lényegére. Ez a mi nagy fontosságú intézményünk nem ilyen. Hogy miért nyerte éppen ezen nevet, annak elmondása igen messze vezetne. Másfelől az is igaz, a név nem éppen elhatározó, a tartalom a fő. Én is ez alkalommal magyarázat helyett csak azt akarom röviden elmondani, mi mindent foglal magában az »értekezlet« szó.

Mindenek előtt azt hangsúlyozzuk, hogy egyházunk testéből való test. Anyaszentegyházunknak fiatal, de a legszebb reményekre jogosító, mindig növekedő — fája. Minden olvasónk tudja, hogy a hivatalos egyháznak meghatározott formák, törvények keretében kell, hogy mozogjon. Mi protestánsok nem vagyunk ugyan ellenségei a változtatásoknak. A mi egyházunknak éppen az az előnye, hogy a fejlődő élet, a haladó kor szerint, az evangéliumban kijelentett örök igazságok, más meg más alakot öltenek. Mindezek dacára a hivatalos egyház alkalmazkodása az életben

meglehető körültekintő, megfontolt, mondhatnók nehézkes. Egyházunk lelkes hivei »értekezlet« név alatt azért alakítottak egy olyan szervezetet, amely a megállapított formákhoz nincs kötve, amint a szükség felmerül, azonnal alkalmaztatik az élethez. Minden lehető eszközzel, prófétai szabadsággal és lelkesedéssel munkálkodik a hitbuzgóság felébresztésén, éleszti szabad egyházunkhoz való lángoló ragaszkodást. Hivainknak összes lelki és anyagi szükségleteinél segítséget óhajt nyújtani. Ki merné állítani, hogy nem szép, nem magasztos, nem felséges cél?

Oh, ha az »értekezlet« elérné célját, Isten országát meglátná minden hívünk már e földön! Csak még a kezdet kezdetén vagyunk. Három éve próbálgatjuk kibontani szarnyainkat. De szegények vagyunk az anyagiakban. Pedig ezen külső eszközök nélkül még Isten országát is nagy erőfeszítéssel lehet munkálni. Oh, ha valami csodálatos módon, Isten lelke megérintené egyházunk hiveinek lelkét, s a most kezdődő hatéves időszakot tömeges pártolással, lelkes csatlakozásával emlékeztetéssé tenné egyházunk történetében. Az én egyházam presbiterei csaknem mind ajánlottak fel 10—20 fillért a szent ügy oltárára. Szerettem hinni, hogy másutt a szent lelkesedés lángja még magasabbra csap. Sőt mintha látnám azt is, hogy a »Vasárnap« lelkes olvasói, kik az »értekezlet« buzgóságából, áldozatkészségéből olvassák a lapokról hetenként az örömhirt; mintha látnám, mily tiszta örömmel keresik fel lelki pásztoraikat s ajánlják fel lehető adományait oda, hol a szegény asszony egyetlen fillére is mindörökké emlékezetben leszen.

(Bögöz)

Lajos János.

Az istenfélelemről.

(Felolvasatott a polgári olvasókör estélyén.)

Mélyen tisztelt közönség. Most, amikor a polgári olvasókör ismét megkezdí felolvasó estélyeit, talán nem lesz felesleges, ha én egy olyan tárggyal foglalkozom, ami amellett, hogy jelzi némileg a kör felolvasásainak irányát és célját, az elmélkedve tanító és javító irányt, egyszermint némi időszertűséggel is bír, hiszen a téli napok önkénytelenül is intenek az elmélkedésekre s maga a keresztyénység egészen erre tekintettel kezdi az adventi napokkal éppen télen fenséges ünnepeinek sorozatát. Ezeknek előrebocsátása után hadd foglalkozzam tulajdonképpen tárgyammal, az istenfélelemmel, melyről állítom, hogy az az emberek legfőbb java, s melyet a lehetőség felolvasásom rendén igazolni is igyekszem.

Egy keleti fejedelemtől, kinek egy nagy értékes könyvtára volt, maradt fenn az az elbeszélés, hogy egyszer azt kívánta volna, hogy annak a bölcsességnek és tudománynak a lényegét, a mi roppant könyvtárában volt felhalmozva, mind foglalják együvé s úgy terjesszék eleibe. Több évekre terjedő munka által sikerült a tudósoknak a bölcsességnek összes gyümölcseit néhány száz kötetbe összegyűjteni, s a fejedelem rendelkezésére bocsátották. De ő ezt is soknak találta s kívánságára még egyszer osztályozták a könyveket, amit elhagyhattak, elhagyták s csupán néhány válogatott művet nyújtottak át az uralkodónak. Ekkor egy bölcs, ki egész életét az igazság keresésére szentelte, a trón elé lépett s mind, amit elmélkedés és kutatás által tanult, vagy mások tanultak, néhány rövid példabeszédbe foglalta össze s az okos fejedelemnek mindenekfelett tetszett.

Ugy hiszem, közönyös lehet reánk nézve az, hogy valjon ez a keleti elbeszélés több-e mint csupán egy mese, s hogy valjon azok a példabeszédek, melyekbe annak a kornak elmélkedő bölcsé, a bölcsességnek kincseit egybe foglalá, miként hangzának, — de annyi bizonyos, hogy ha a mi feladatunk lenne, valamely olyan kifejezésre mutatni, amely az élethölcsőség legfőbb tanítását foglalja magába, — alig hivatkozhatnánk találobbra, mint a prédikátor e szavaira: »*féljed Istent és parancsolatait megtarsd.*« A szavak befejező mondatát képezik egy elmélkedésnek s élet-tapasztalatát egy olyan férfiúnak, ki megfigyelő tehetségével és komoly intéseivel messze felülmulta kortársait. Amit ő itt elmond, utolsó szava annak a bibliai könyvnek, melyet méltán egy olyan ösvényhez hasonlítanak, melyen a tépelődő bódult fővel jár, de amelynek végén meglepő fényesség ömlik eléje. Mint általában a régi kor bölcséi, ez a legfőbb jót teszi elmélkedése tárgyává. Elmélkedésének kiindulási pontja s egyszermind eredménye is az: hiábavalóságok hiábavalósága, minden csak hiábavalóság. Azonban, mintha érezné, hogy az életnek e rideg, sötét fel-fogása, milyen visszadöbentő: mint zár akkordot annyi hamis hang után, hozzá füzi az élettapasztalat által kifejeződött meggyőződését, »*mert a dolognak summája ez: féljed Istent és az ő parancsolatait megtarsd, mert ez az embernek fő-dolga.*« E szavakban a nagy elmélkedő annak a gondolatnak ad kifejezést, hogy az embernek legfőbb java itt alant az isteni félelem élő hiten alapulva. Ezt akarom, az emberi élet folyamát kísérve, feltüntetni. De természetesen arra kell törekednem, hogy azt igazoljam is. De hogyan lehet ezt meggyőzően igazolni? A végén is az, hogy csupán a bölcs prédikátor tekintélyére higyük el

TÁRCZA.

Igaz történet.

(Rajz)

Az öreg Horváth urammal egy temetésről mentem hazafelé! Ilyenkor különösen az öregek éveik számát emlegetik. Hasonlítgatják össze meny-nyivel fiatalabb, vagy idősebb volt az, kit kikísértek a temetőbe; és úgy szövik tovább a beszédet.

Na lám! — kezdi Horváth uram — a szegény Zsiga másfél esztendővel fiatalabb volt mint én s mégis hamarabb halt meg. Én is érzem, hogy napról-napra fogy az erőm és gyengülök pedig nem akarom hagyni magamat. De úgy lát-szik az idő mindent megemészt, összemorzsol mint a malom a gabonát. Szegény feleségem is olyan gyenge, már szinte egy éve, hogy még a templomba sem tudott menni az ősz óta. Igaz, hogy fennjár, de folytonosan köhög és fulad. Egyik orvostól a másikig hordoztam, de kivenni a bajból egyik sem tudta. Nem sajnálnék semmit ha egészsége valamennyire visszatérne, akkor tán én is jobban érezném magamat . . . Egy esztendő-

ben születünk s már negyvenöt éve elmult májusban, hogy együtt élünk. Megért gabonái vagyunk ugyan mind a ketten az Urnak, de mégis szeretnők még élni! Lelkünk egész gyönyörűséggel telik el ha látjuk szép unokáinkat! Olyan jók is mind; egyik kedvesebb a másiknál! . . . Hát az iskolában, hogy viselik magokat, tanulnak-e jól? Itthon annyi sok szép történetet beszélnek el a régi magyarokról és a szent bibliából, hogy alig győzzük végig hallgatni. Valamelyik nap az egyik azzal állított haza az iskolából: Apó! tudja-e a zsidók miért nem eszik a disznóhúst és szalonát? Eszembe jutott a közöttünk elterjedt tréfás mese és elmondtam neki. A mire azt mondotta, nem azért; hanem mivel megtiltotta nekik Mózes, ki kihozta őket Egyiptomból és adta a tiz parancsolatot. És elévette a nagy bibliát s két helyről is felolvasta Mózes rendeletét.

Igen! — mondtam — meg van az irva a Mózes III-ik és V-ik könyvében. Vasárnap pedig — folytatja Horváth uram — mihelyt haza jött a templomból kikereste a bibliából a teksztust a miről a prédikáció tartatott. Hogy örvedett szegény feleségem! egészen könnyebben érezte magát, mintha a köhögés nem ölte volna úgy, mikor ágyához menve mondotta; hallgassa nanó! ma

azt az állítást, igen nagy kívánság lenne, ma, mikor a tekintélyek kora lejárt s még annak is nehezen akar hinni a kételkedő ember, aki a hit és meggyőzés terén mindenen felül áll, t. i. a megváltó Jézus Krisztusnak. Azért hát bizonyítékaimat lehetőleg az élettapasztalatokból merítem, mert meg vagyok győződve arról, hogy annak igazságát, amit saját megfigyelésünk, lelkiismeretünk meggyőzően igazol, igaznak fogja elismerni még az is, aki semmiféle más, külső tekintély előtt sem hajol meg. A tétel tehát ez: »ez embernek legfőbb java itt alant az Isten félelem élő hiten alapulva.« Általában az embert igyekszem rajzolni, mert az ő általános legfőbb javáról szövegek s éppen azért senki sem ütődhetik meg azon, ha fejtegetéseim rendén az ember öntudatos léteinek három szakát, u. m.: az ifju kort, érettkort és öregkort teszem vizsgálódásom tárgyává. A gyermekkort, mely a felnőttek vezetése, irányítása alatt áll, úgy hiszem mellőzhetjük. Az embernek általánosan véve van egy törekvése s ez nem más, mint az, hogy boldog legyen. Jellemzi ez az ifju kort is. Az a kérdés, hogy ezt a törekvést mire alapítja az ifju, mert attól függ, hogy főcélját, a boldogságot, mennyire közelítheti meg. Az ifju lélek telve van vágyakkal, eszményekkel, azokat elérni, megvalósítani álmái közé tartozik. De a természet arravalósággal is ruházta fel. Erő, kelem, frissesség, kedély, remény, mind birtokában van. Az első, mi mindjárt pályája kezdetén foglalkoztatja, a kitűnni vágyás. Akármiféle körben mozogjon valaki, bármi legyen hivatása, foglalkozási köre, ott él sokszor tán öntudatlanul is, az, hogy ő társai közül kitűnjék. Felesleges hivatkoznom e tekintetben tapasztalatokra, jelenségekre, aki csak egy kissé is figyelő szemmel néz körül az életben, lépten-nyomon meggyőződhetik

erről. Ez a vágy a természet által belénk oltott ösztön, ezt helyteleníteni nem lehet; igazság, mely valósulást keres. Már most az a kérdés, hogy vajjon az ifju e törekvése kielégítését, minő uton érheti el leghelyesebben úgy, hogy az út, melyen halad az élet általános céljától, a boldogságtól ne el, de a felé vezesse. Mert hiszem, hogy abban igazat adnak nekem, hogy reánkézve legfőbb jó mégis csak az, ami élete céljától nem tereli el, sőt a felé vezérli. Már most, ha komolyan, egész kereskedelmi megfontolással mérlegeljük s hasonlítjuk is össze a földi különbségek és tekintetek mind ama gyermekes javait, melyek után oly sok ifju lángolóan tör, az Istenfélelem igaz javaival, be kell ismernünk, hogy e javak, az Istenfélelem nélkül, elenyészően csekély értékűek. A legmagasabb jelentőségű java, az ifjunak, mely által mások felett kitűnik, talán ha lelki adományokkal, szellemi tehetségekkel tündökölni, de láthatjuk, hogy a lángész is ha nem tud megalázkodni egy fővaló előtt, könnyen lehet eszköz a gonzság kezében. Alább áll ennél az, ki olyannal kérkedik, azzal akar feltűnni, amelyben egyáltalán nem az ő érdeme által jutott: egy névvel, állással, üres czimmel, amelyet kapott, vagy örökölt másoktól; érdem, melyhez semmi érdemre méltó nincs, nemes levél, mely talán nemsokára csak koldus levél leend, mutatni a világi tekinteteket és különbségeket. Hát azokról az ifjakról mit mondjunk, kik abba látják dicsőségüket, hogy a gyalázatban, trágárságban minél mélyebbre süllyedjenek. Sajnálatra méltók, ha ezekben találnak valamit, mi érdemes volna a követésre, de gonoszak, csalók, ha még bizonyítani is próbálják, hogy tán azok lennének az ifju ember legfőbb javai. A szív a maga nyughatatlanságával, ridegségével és az olyan dolgoktól való irtózásával

erről prédikált a tiszteletes ur: «Uram, imé a kit szeretsz, beteg!» Ugy el van gyengülve fel nem tud már ülni mégis megölelte és megcsókolta unokáját, mikor ezt felolvasta neki a bibliából.

Talán tovább is folytatta volna beszélgetését az öreg, ha nem értünk volna kapujáig hol szívesen köszötte egymást elváltunk.

Ezután alig telt el pár nap egy reggel a járási orvos azzal köszönt be: »Tudom-e, hogy az öreg Horvátnál nagy baj van?« A vén asszony egészen oda van, férje is rohamosan tüdővészbe esett, aligha kibírja. Én ugyan mindkettőnek a leghatásosabb orvasságot rendeltem, hiszem, hogy gyermekeik utasításom szerint járnak el; de még sem remélem, hogy még az öreg is kilábalja, a feleségéről pedig egészen lemondtam.

Csakugyan szomorú valóvá vált az orvosi vélemény. Az öreg Horváthné élete kialudt mint a hosszú éjszakában égő mécses más nap viradatra. Horváth uram is nagyon rosszul lett egész éjjel félrebeszél csodálatos lázálmai voltak, az utolsó menyegzőt emlegette. Reggel felé csendesedett el valamennyire. De mégis mikor meghallotta a harangszót felriadt és azt kérdezte ugy-e a feleségem meghalt, neki harangoznak? Gyermekei

és unokái hiába biztatták, hogy ő már egészen jobban van kisírt szemökből és könyáztatta arcokról megtudta leolvasta annak halálát; a félve belépő jóismerősök és idegenek komor arcza pedig egészen bizonyossá tette hitében.

Jól tudok mindent és ne titkoljatok semmit mondta a jó öreg; ha meghalt, tisztességesen gondoskodjatok az eltemetéséről. Ne, ne sirjatok, legyetek csendes szívvvel, hagyjátok békén aludni hiszen szegény régóta nem nyughat és én is olyan nagyon féradt vagyok, hogy a fejemet sem bírom felemelni a vánszokról. Ne sirjatok, hogy aludjunk csendesesen!

Azzal befelé fordult köny omlott végig arcán hideg verejték gyöngyözött homlokán és ő is elaludt örökre.

Egyszerre temették el nejével együtt Horváth uramat szegény Zsiga után, ki másfél évvel volt fiatalabb mint ő!

Gyermekeinek meghagytam sirjok fölé egy tölgy és hársfát ültessenek a mivé lett egykor Filemon és Bancis a hűséges és egyszerre meghalt öreg házaspár!

Ferencz Samu.

egyenesen ellentmond annak a feltevének s kényszerít beismerni, hogy nem az a mi testi, ami földi, ami mulandó tesz tisztelteméltóvá, összehasonlíthatatlanul nagygyá, hanem az Istenfélelem, ez az ember legszebb koronája, főképp a fiatal-emberé. Annyival inkább, mert csak ez menti meg a fiatal embert az eleséstől.

(Folyt. köv.) *Vásárhelyi Boldizsár*

Egy kedves itju sirja felett.

»Meddig tolu még új gyász régi gyászra?

Meddig haragszol oh Isten reánk?

Oh! hát csak kora-kora hervadásra

És nem egyébért nyílik a virág?«

Alig hogy kinyílt, letöré a halál,

Szívünk reményeitől fosztva van;

S te! ki mindnyájunknak öröme valál

Örök álmodat alszod boldogan.

Nagy Isten, világ hatalmas nagy Úra!

Hol keressünk fájó szívünkre irt,

Hozzád! csak hozzád kiáltunk zokova

Enyhítsd Uram! oh enyhisd e kint!

Mi láttuk őt örülni az életnek;

S tudjuk miként szötte reményeit,

Szive forrása volt a szeretetnek,

Mellyel elárasztotta óvéit.

Mi végig néztük lassu hervadását,

Fájó szívvél, keserű bánattal

Láttuk reményei porba omlását,

Együtt reményeink légvárival.

Láttuk dus halotti ágyán boldogan,

Megdicsőül arczczal feküdni ott;

Midőn teremője hívó szavára

Szép lelke elszállt s ő megnyugodott.

A tegeznyi kint veled éreztük át

Sőt talán többet! oh drága halott!

Mert míg beteg lelked fojtton reményt lát,

A miénk csupán, a fájó valót.

Már bocsátunk oda, hol nincs fájdalom,

Hol örök béke, s nyugalom tanyáz;

Fogadd be, át adjuk néma sirhalom.

Mienk már csak volt, kit kebledbe zársz.

Ó nagy Isten! kérünk tégedet esdve,

Adj szent akarotodban megnyugvást;

Mi neked tetszik, bölcsen van intézve,

Adj, oh adj hitünkben vigasztalást.

(F.-Tömös.)

Kóty Mariska.

Isten ígéje.

— Noé oltára. —

I. Moz 8. 20.

»És építte oltárt Noé az Urnak . . . és áldozék égő áldozattal azon az oltáron.« Figyeljük meg e szónak értelmét. Az oltár olyan helyet jelent, a mely a földből kiemelkedik s az ég felé irányul. Hogy milyen anyagból építik az ol-

tárt, az mellékes; a fő az, hogy legyen magasabb a földnél. A régiek ezért legszivesebben szabad magaslatoakra építették azt, a hol látszólag közelebb álltak az éghez. A régiek oltára áldozati hely volt. Itt emelkedett fénylő lángbetűkkel az áldozó benső hálája az ég felé. »Eddig segített meg engem az Ur« — Noé szívéből mély hála szállt Istenhez, az ő hü szabadítójához. Itt imádkozik a büntől zaklatott szív »Bocsásd meg a mi bűneinket.« — Itt születnek az új és szent fogadalmak, a melyek egy jobb és tisztább életre vonatkoznak.

Noé az ő oltárával az ő reménységének is elő kifejezést adott. A mikor a középkor hittérítői az első fából, a mely a vadonban utjukba esett, keresztet csináltak, akkor Jézus Krisztus nevében egy jelt, egy zászlót emeltek fel. Ha mi magyarok kitűzzük a nemzeti lobogót egy helyre, ez azt jelzi, hogy az a föld a magyaré. — Noé oltárral jelzi azt a helyet, a melyet Isten nevében elfoglalt.

Noé oltára a reménység hangján mondja: »Haligass bírálát, hallgass értelem, hallgass te féltéken kérdezősködő szív! Akár mit is mutasson a látható világ, én csak a láthatatlanban bizom, ő az én kősziklám, az én szövetségem s az én megváltóm.«

Most téged kérdezlek kedves olvasóm, építetted szívvedbe oltárt az Urnak? Beszélhetsz, mondhatsz valamit a te lelked emelkedéséről, áhitatosságod óráiról?

Isten kegyelmének jeleit nem érezted? Nem feleltél reá új fogadalmakkal, jó tettekkel Isten dicsőségére és magasztalására?

Csak akkor jó összhang s egység a mi életünkbe, ha azt naponként buzgó imádság lelkesíti. Így veti be fenyét az örök élet a mi szegény életünkbe s isteni gazdagsággal tölti be azt. Így lesz az ember, mint hajdan Noé, a békesség gyermeke. Életünk áldások bő forrása lesz reánk és környezetünkre nézve.

Éppen ezért kell más otthon, a családi tüzhelynél felépíteni Noé oltárát. Egészségtelen az olyan keresztyénség, a mely az otthonon kívül mindenféle áldozatot hoz a vallás, a jótékonysági egyetek számára, de a saját háza népének nem viseli gondját s azt elhanyagolja.

Azok legyenek legközelebb tehozzád, a kik veled egy asztalnál esznek s veled egy fedél alatt laknak. — Hadd lássák azok az evangéliumnak üdveztő hatását rajtad, a kik hozzád legközelebb állnak.

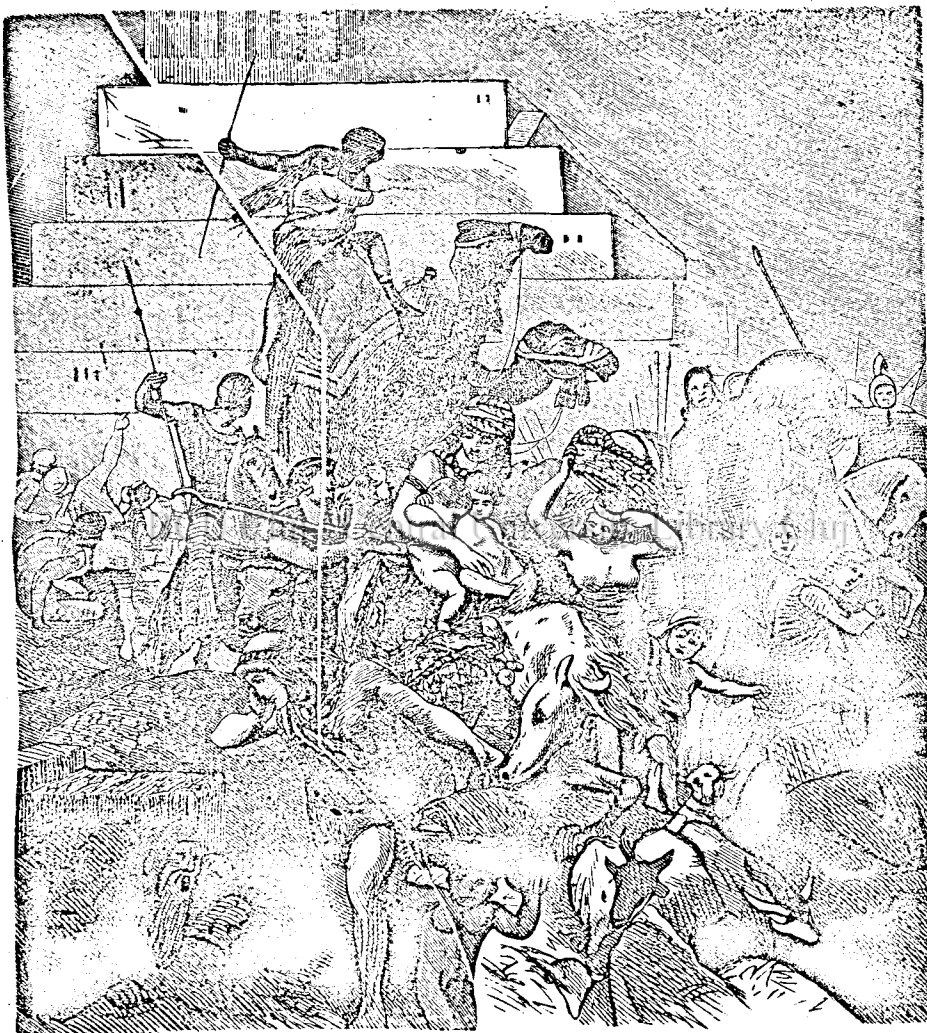
Isten az a győzedelmes napfény, a melyben Noéval együtt az egész hívó emberiség bizik. Ebben a győzedelmes napon bizott Jákob is. — Mint vendég s menedéket kereső idegen jött Egyiptomba, mégis ő áldotta meg annak fejedelmét. Tudta azt, hogy Isten gyermeke többet ad, mint a mennyit kap, többet hoz, mint a mennyit elvisz. E győzedelmes napon bizott Jonás proféta, a mikor Ninivé palotái és bálvány templomai közt állította fel Jehova oltárát; és nem kellett szégyent vallania e hite miatt. — E győzedelmes napfényben bizott Dániel, aki fogoly volt Babi-

lonban és mégis a világ büszke urai előtt tanuskodott Jehova dicsőségéről, kegyelméről s ítéletéről; és ime meghajoltak Isten előtt azok, a kik azelőtt önmagukat bálványozták.

Tehát Isten az a levegő, a mely átjárja a hívőknek életét s mindent, a kicsiny és nagy dolgokat egyaránt s az egész tarka világot csodálatosan egységgé, cvarázsló összhanggá változtatja át. Oh mily boldogság vele közös életet folytatni! — Hisz mindenki tapasztalta azt, hogy minden dolog érdekes lesz, ha valamely szellemes ember-

sével megakarta nyitani a szövetséget Istennel. — Az élet veszélyei közt oly biztos horgony az Isten gondolata, s a benne való hit. — Egy bölcs így szól:

Egyszer az erdőben barangolva egy hangyabolyra akadtam. Pálczámmal egy vonalat húztam a rendkívül csodálatos alkotásban. — Mi történt erre? Talán a szerencsétlenség, a veszély láttára szétszaladtak a kis hangvák? Oh nem, egész ellenkezőleg történt. Mindenki ott hagyta az ő munkáját és sietett a húzott vonalhoz, a vészély he-

rel hozzuk kapcsolatba. Még a 'legjelentéktelenebb' dolog is e közösség által színt, életet s lelket kap. Hát ha mi Istennel élünk közösségbe, ha az ő jelenlétében végezzük pályafutásunkat, vajon nem nyer még a holt teremtmény is üde színt, hangot és életet? Így a mi kicsi volt, ezután nagy lesz. A mi pedig a világ előtt nagy volt, — a pénz, birtok, hírnév és méltóság: — Istennel szemben kicsiny lesz s az ő csekélységében elmerül, — elenyészik.

Nóé a mulandó világban azt kereste, a mi állandó, a mi örökkévaló, a mikor az oltár építé-

lyére, hogy rendkívüli erőmegfeszítéssel hozzák helyre a kárt, a mit pálczámmal tettem. Egy óra múlva visszatértem megint arra a helyre, a hol botommal megzavariam a hangvák munkásságát, de már akkor a húzott vonalnak nyoma sem látszott. A szorgalmas és bátor had oda sietett, a hol veszély volt s mindent elkövetett, hogy a szenvedett bajt elhárítsa.

Megmagyarázzam ezt a példázatot? Engedjem, hogy újra megszegyenítsenek minket a hangvák, a kik már annyiszor tették ezt szorgalmuk által? Engedjem, hogy szegyenbe hozzanak bá-

torságunk által is, a mikor nem riadnak vissza a bajtól, hanem bizalommal sietnek oda, a hol legnagyobb veszély van, hogy helyre hozzák a bajt.

Mi hiányzik bennünk? Az erős hit, az erős bizalom, a szilárd meggyőződés.

Oh uram Istenem, tölts be minket nagy hitel, szent lelkesedéssel, hogy bizalommal hirdethessük a te győzelmedet az egész világon. Adj bátorságot, erőt, adj áldozatra való készséget, odaadást, bölcsességet, szeretetet, türelmet, hogy végezhessük a te munkádat. Jézus! Engedd, hogy győzzünk, hogy veled együtt diadalmaskodhassunk.

Kirdly Béla.

Hazai krónika.

— 1904. febr. 11. —

Delegáció. Bécsben, az elmúlt hét elején kezdődött meg a delegációk ülése, melyen az Ausztriával közös költségeket szokták évről-évre megállapítani. Az ideai delegáció elébe igen nagy érdeklődéssel tekintett egész Magyarország, mert ezen a katonai engedmények kivételére és megvalósítására nézve nyilatkozatot vártak Pittreich közös hadügyminisztertől. Tisza ugyanis azt mondotta a képviselőházban, hogy közte és a hadügyminiszter között az engedményekre nézve nincsen különbség. Az obstrukciós ellenzék pedig azt állította, hogy Tisza nem képes ígéreteit beváltani, mert Bécsben nem engedik. Pittreich ur nyilatkozott a delegációban és megjelölte a katonai engedményeket. E szerint a hadapród-iskolákban magyar nyelven fogják tanítani: vallást, magyar- és francia nyelvet, történelmet, számtant, vegytant, fizikát, mértant heti 20—22 órán. Az al- és főreáliskolákban is az eddiginél jóval nagyobb óraszámban tanítanak magyar nyelven. A *jelvényekre* nézve azt mondotta a közös hadügyminiszter, hogy az a törvényhozás dolga, vagyis a két parlamentnek kell megcsinálni. A katonai perrendtartás iránt még folynak a két kormány között a tárgyalások. Erre nézve nem is nyilatkozik. A tárgyalás még foly, s ha valamennyire tisztázódik a kérdés, Tisza megerősödvé jó haza Bécsből, különben, ha ígéretei beváltása felől Pittreich ur meg nem nyugtatja a közvéleményt, az egész ellenzék harcot kezd újból ellene.

Egyházi élet.

Baksay püspök beiktatása. Baksay Sándort, a dunamelléki református egyházkerület püspökét az egyházkerületnek márczius 19-ikén Budapesten tartandó közgyűlése alkalmával iktatják be hitóságába. A beiktató beszédet Antal Gábor, a dunántúli kerület püspöke mondja. Az a kérdés, hogy a püspök Budapestre teszi-e át székhelyét, a pesti egyház közgyűlésén fog véglegesen eldőlni, a melyet a kerületi közgyűlés után tartanak meg.

Koszorú. című kiadványsorozatának 1904. évi tíz füzetére pályázatot hirdet a Magyar Pro-

testáns irodalmi Társaság. Kivátnatnak vallásos elbeszélések, életrajzok, történeti képek és rajzok. A főfeltétel az, hogy az evangélium lelke buzogjon bennök, keresztyén valláserkölcsei erővel hasanak és tősgyökeres magyar nyelven szóljanak. A pályázat nyílt, bárki részt vehet benne, jelíge levélke nem szükséges. A közlésre elfogadott művek kis nyomtatott ivenként 45—50 koronával díjaztatnak. A füzetek terjedelme egy nyomtatott ivenél kisebb, másfélnél nagyobb nem lehet. A kéziratok folyó évi június hó 15-ig alólirott titkárhoz küldendők. Budapest 1904. február 3-án. Szóts Farkas, a M. P. I. T. titkára.

Ausztriában már anyira megerősödött a protestántizmus, hogy »Evangelikus Ligá«-t alkotott, melynek célja, a protestantizmus érdekeit szolgálni. Csak behatol a világosság a legsötétebb helyekre is. Az evangélium pedig nemcsak világot, hanem új életet is teremt.

Halálozások. Kovács Albert ref. theologiai tanár, volt országgyűlési képviselő, elhunyt Budapesten február 4-én. Mezőbándon született 1838-ban. A pesti theologiai akadémián az egyházjogot és gyakorlati theologiót adta elő. Sokat foglalkozott irodalmilag is a protestáns egyházi ügyekkel, szerkesztett protestáns folyóiratokat, előkészítette a protestáns egyesület megalakulását, részt vett a zsinati munkálatokban. 1881-től 1896-ig volt a képviselőház tagja mint nemzeti párti, s több évig e párt alelnöke. Betegeskedése pár évvel ezelőtt kezdődött, télen súlyos operációt kellett kiállani; ez azonban nem menthette meg életét. O. Veres Sándor, sárdi ref. pap, életének 59-ik, papságának 32-ik évében meghalt. Kiváló készültégű, munkás ember volt; halála veszteség nemcsak özvegyére és kilencz gyermekére, hanem anyaszent-egyházunkra is. — Lázár József a székelyudvarhelyi községi iskola derék tanítója hirtelen elhalt 44 éves korában. Előbb a református kollegium elemi iskolájának volt hosszú éven keresztül tanítója. Emlékezetük legyen áldott!

Kegyesség útja.

— A részeges atya végig nézi gyermekeinek a játékát. —

»Engedjétek meg kedves barátaim, de nem iszom többet,« így szólt egy férfi, kit úgy ismert mindenki mint nagy ivót. »Ez az első eset, hogy nem akarsz inni« válaszolt egyik jó barátja. »Igen ez az első eset, mert most már egészen más ember lettem.« Predikációt tartottak a fejednek? »Nem barátom, senki sem szólt hozzám egy szót sem.« »Akkor mi okozta azt a nagy változást?« »Megmondom. A minap mikor elváltam tőletek, össze találkoztam valami régi ismerőseimmel, a kikkel inni kezdtünk, ittam is annyit, hogy mikor elváltam tőlük félig bevoltam rugva. A mikor haza érve beakartam a kapun lépni valami beszéd ütötte meg a fületem. A kerítésen át betekinttem és ott játszott a kis fiam és a kis leányom. »Na most te légy mama« szólt a fiú és én leszek apa,« várd csak meg még megtöltöm azt az üve-

get.« Egy üres üveget megtöltött vízzel és viszatérve bamba tekintetét vetve a leánykára szó nélkül leült. A leányka feltekintve a kötéséről és így szólt: »János miért teszed ezt?« »Mit miért teszek?« válaszolt a fiu. »Leiszod magadat.« »Ki itta le magát?« »Te, pedig hogy felfogadad, mikor a kisgyermekünk meghalt, hogy többet nem iszol. A gyermekek rongyosok, nincs ruhájok, alig van arra is amit együnk és te mégis elvered a pénzedet. Nem tudod, nem veszed-e észre, hogy engemet is tönkre tettél.« Ott hagyva őket, elsi-ettem. A játéku nagyon élethű volt. Egész nap nem tudtam eszemből kitörölni a gyermekeim játékát. Bocsássatok meg kedves barátaim, de nem iszom többet.

Csulak Zsigmond.

Világkrónika.

A Japán-Orosz háboru még éppen nem ütött ki, de, ha a hírek megbízhatók, mire e sorok napvilágot látnak: már eldördül az ágyu mindkét részről. A követeket már kölcsönösen vissza is hívták és beszüntettek minden érintkezést. Szomszomszág Madzsurját illetőleg nem engedett Japánnak, így tehát a háboru kitörő félben van. (Lapzártakor kapjuk a hírt, hogy a hábor megkezdődött).

A szerb kormány beadta lemondását. Az új kormány még nem alakult meg. Hatalmon még mindig azok vannak, kik a király gyilkosságban részt vettek.

A hererók lázadása. Németországnak van a nagy Áfrikában legalább is háromszorakkora földje, mint maga Németország. Ennek egyik részén, a Damara földön az alattvalók föllázadtak a németuralom ellen. A föllázadt néptörzs neve: hereró. Ugymondják igen harcias vad nép, s már is tizezer ember áll fegyverben. Ezzel szemben csak alig ezer német katona áll. A lázadás hírére a német császár még egy ezer német katonát küldött. Küzdelmük nehéz lesz, mert ami kis vasut volt, ezt is felszedték a hererók.

A botbüntetés korlátozása Oroszországban. Miklós csár parancsára az eddig alkalmazott botbüntetés, mely száz eset közül negyvenszer halált okozott, ezentúl csakis a 35 éves kort elért felegyenczen alkalmazható.

Abissziniában a tetten ért gyilkost a megölt ember családjának adják át, mely aztán a gyilkost tetszése szerint kivégezheti vagy örökös fogságban tarthatja.

Lóhusevés Párisban. Igaz ugyan, hogy Párisban a lóhus valami különös kedveltségnek nem örvend s fogyasztásának elterjedését csak olcsósága idézte elő, mindazonáltal a múlt évben Párisban 30 ezer ló került a mészárszékre, míg 1902-ben csak 17 ezer darab ló fogyott el. Mostanában a városi hatóság külön vágóhidat épített.

Mai képünkhöz.

Az ó-testamentumi történetekből olvasóink még emlékezhetnek a *bábel tornyának* építésére.

A biblia szerint, az vala a Nőé maradékainak a czélja, hogy egy égisz toronyt építsenek, melyet a föld legtávolabbi pontjáról is meglátva, szülőföldjükre visszatérhessenek. Isten bölcsesége nem engedte meg e tervnek kivitelét. A hatalmas alkotmány falai ott látszanak csonkán. Mellette haladnak el tevéiken a vándorutra kelő izraeliták. Elvitték magukkal mindenfelé az egy Isten imádás gondolatát, hogy aztán idők multával a vándornépek sarjából megszülessék a Megváltó. A keresztyénség kebelében lehetnek felekezetek, de azért a Krisztus evangéliuma amaz égisz torony, melyet a föld kerekégén mindenütt látnak és templomában imádkoznak. Vándorutunkban tekintsünk mi is erre a fénylő toronyra, a szétomlott bábel tornya helyett.

A „Vasárnap“ szeretet munkája.

Lapunk terjesztése. A Vasárnapot, mint a lap homlokán is olvasható »Egyházi értekezletünk« adja ki. Értekezletünk a »Vasárnap« gyarapodását és megerősödését nemcsak erkölcsileg munkálja, hanem erejéhez mérten anyagilag is támogatja. Ugyanis 1903. évi nov. 8-án tartott választmányi ülésében kimondotta, hogy a Vasárnapot szegénysorsu egyházak és buzgó ref. egyének részére 40 példányban megrendeli, a szerkesztőre bizván határozatának végrehajtását.

Szerkesztőnk az egyes lelkészek meghallgatásával a következő egyházakba, illetve egyének részére indította meg a Vasárnapot: 1. Csikmegei körlelkészség területére, négy buzgó egyháztagnak 4 példány. 5. Alsócsernáton. 6. Azuga. 7. Kiskede, leányegyház. 8. Petrozsény. 9. Miklósvár leányegyház. 10. Szilágykövesd, leányegyház. 11. Maros-Szentanna, leányegyház. 12. Maros-Gezse, leányegyház. 13. Czege, leányegyház. 14. Magyar-Bénye, leányegyház. 15. Asszonynépe, leányegyház. 16. Vizszilvás, leányegyház. 17. Felső-Tömös, egy buzgó egyháztag. 18. Szászfellak, leányegyház. 19. Hosszuaszó, leányegyház. 20. Ó-Radna, leányegyház. 21. Zángon, két buzgó egyháztag 2 példány. 23. Brassó, egy buzgó egyháztag. 24. Bácsfalu, egy buzgó egyháztag. 25. Türkös, egy buzgó egyháztag. 26. Szászlóna, egy buzgó egyháztag. 27. Magyarléta. 28. Pata. 29. Vármező, leányegyház. 30. Oroszfája, társegyház. 31. Mezőpagozca, leányegyház. 32. Zerneszt, egy buzgó egyháztag részére. 33. Damos. 34. Kisiklói leányegyház. 35. Aljára. 36. Szászfenesi leányegyház, egy buzgó egyháztag részére. 37. Magyarósi leányegyház. 38. Tihucza egy buzgó egyháztag. 39. Kiskapus társegyház. 40. Farczád egy buzgó egyháztag részére.

Szivesen felkérjük az illető anyaegyházak lelkészeit, hogy jelöljék meg a fenti egyházakban akár a levita-tanító urakat, akár más buzgó egyháztagot, hogy a Vasárnapot vegye kezébe és felolvasásáról gondoskodják.

Nagyf. Péter Károly udvarhelyi egyházm. esperes 2 koronát adott a »Vasárnap« terjesztésére. Ezen összegre *dobói* leányegyházunk fog-

juk küldeni a lapot a folyó év második felében. (Az első félévi előfizetés már fedezve van.) Fogadják a ntü. esperes ur hálás köszönetünk nyilvántartását.

Szerkesztő.

Vegyes hírek.

A „Vasárnap.” új czimszalagjai, miként olvasóink láthatták, elkészültek. Már a mult számot legtöbb előfizetőnk az új szalag alatt kapta meg. Ezt főként azért írjuk ide, hogy mindenik előfizetőnk jegyezze meg czimszalagja számát, és ha pénzt küld, vagy reklamál hivatkozzék arra, mert így könnyebben elintézhessük mi is a dolgot.

A párbaj ellen. A kolozsvári nemzeti kaszinó kimondotta, hogy a párbajt nem tartja alkalmasnak a sértett becsület helyreállítására. Azt ajánlja, hogy a felek válasszanak egy becsület bíróságot és annak ítéletét tartsák magukra nézve kielégítőnek. Szép dolog csak aztán tartsák is meg.

Selyemfonó gyárat állítanak fel Lugosan, mely czélra a földművelésügyi miniszter egymillió ötszáznegyven ezer koronát irányozott elő.

Felek, Kolozsvár mellett levő oláh község hazafias érzelmű lakószói a napokban megkoszorúzták a kolozsvári Mátyás-szobrot. A község minden valamire való lakósa ott volt, csak a pápa hiányzott. Ebből is látható, hogy kik ellenségei a magyar hazának.

Temetés halott nélkül. Egy kissé furcsán hangzik, de biz' megtörtént. Budán meghalt Raumann Ferencz, ki életében nagyobb összegig biztosította magát. Mikor éppen temetni akarták, s már a pap is hozzá kezdett az imádsághoz: a rendőrség lefoglalta a halottat és szépen elvitte. A különös eset magyarázata az, hogy a biztosító társasághoz följelentés érkezett, hogy Raumann nem természetes halállal halt. Felbonczolták, de kiült, hogy a feljelentés hamis volt.

Összeégett leány. Hajduhadház mellett egyik uradalmi tanyán nagy szerencsétlenség érte Boni Inire gazda 19 éves leányát Juliskát. A leány ruhát vasalt, miközben a vasalóból kipattant szikra lágba borította ruháját. A leány sikoltozására elősiető embereknek vizes pokróczokkal sikerült oltani az égő ruhát, a szerencsétlen leány azonban oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy a debreczeni kórházba vitték, hol felgyógyulásához kevés reményt fűznek.

A világ legnagyobb ujságát az aacheni muzeumban őrzik. New-Yorkban jelent meg 1854-ben; czime: »Illuminated Kudrupte Constellaion« terjedelme 8 és fél láb magas, hat láb széles. Az északamerikai szabadságharc ünnepén jelent meg ez az óriási lepedő, mely a teke-asztalra fektetve azt tökéletesen beborítja. Nyolcz oldalos és egy oldalon 13 hasáb sorakozik egymás mellett. Az ujság minden száz évben egyszer jelenik meg és papírossa nagyon erős, vastag, úgy hogy rizsmája három métermázsát nyom. Az első számon negyven ember szakadatlanul dolgozott nyolcz héten keresztül.

Tüz a fonóban. Az egyik tiszafehéregyházi kenderfonóban vigan voltak a napokban. Dalogatás és enyelgés közben telt az idő. Eppen a legvidámabb hangulat uralkodott, midőn Porcsán Jánosné a háziasszony észrevette, hogy a lámpában nincs már petróleum. Fogta tehát a lámpát, hogy petróleumot töltsön belé, azonban az égő kanócot nem oltotta el. Alig hogy önteni kezdte a petróleumot, az az égő kanóctól meggyuladt. Porcsáné ijedtében a lámpát és petróleumos üveget a földre dobta, amely Popsa Ilona fiatal leány közelébe esett, akinek ruhája rögtön lángot fogott. Nagy riadalom támadt erre. A fiatal leány rémületében futkosni kezdett. amitől ruhája mindinkább lángra kapott. Majd kifutott az udvarra, lefeküdt a hóba és ott irtózatos kinok között fetrengett. A fonóban levő asszonyok, akik — lámpa hiányában, a sötétben maradtak, fejvesztve állottak egy helyben, anélkül, hogy valamelyikük segítségére gondolt volna. A szegény leány ezalatt anynyira összeégett, hogy óriási kinok között alig néhány perc múlva meghalt. Porcsánét, aki szintén súlyos égési sebeket szenvedett, a kórházba szállították. Szomorú példa. Vajjon tanulunk-e belőle?

A szerkesztő postája.

Kádár János. Kolozsvár A közhasznú szövetkezet 60 koronáját köszönettel vettük. Jövő számunkban elszámolunk róla. Szíves üdvözet.

I. L. Vizakna, A küldött dolognak folytatását kérem.

R. Gy. Zombor. Jóni fog, a mint sorát ejthetjük.

Gircsis B. Gyergyószentmiklós Sz. J. úrtól két izben 2—2 koronát kaptunk. Előfizetése ezen egész évre rendben van. Üdvözljük ismeretlenül is.

V. F. Csittszentiván és W. L. Bodok. A késedelem expediciós hiba, a mi még a legnagyobb apparátus mellett is megeshik. Hát még, ha egy ember végzi az egész dolgot? Sajnáljuk, hogy éppen ott esett meg. Mar jóvá tettük és reméljük, hogy ismétlődni nem fog, mert nyomtatott szalag alatt megy.

K. J. F.-Tömös. A M. M. címére járó 3. 4. számot most másodszor is elküldöttem. Valahol hiba esett a kréta körül. B. A. részére szintén megindítottam a lapot és bevezettem a rendes előfizetők közé. D. J. keresztnéve csak a mult évi szalagon volt téves, az idein helyesen van nyomva. A 6. szám már így ment.

Sz. S. Hodgya. A kimaradt 5. 6. számot elküldöttem. Ezután a lap minden szombatn rendszeren postára adatik.

T. S. Felvincz. Kapta-e az utóbbi számokat? Valaki azt írta volt egyik szám czimszalagjára, hogy Felvinczen ismeretlen. Csodálkoztunk nagyon rajta. Ha valamelyik szám hiányzanék egy levelező lapon írja meg a szerkesztőségbe és mi rögtön megküldjük.

I. J. Keszü. Előfizetőink közé bejegyeztük. Az 5. számot után küldöttük.

V. I. Zerneszt A füzeteket Budapestről, Hornyánszky Viktor könyvkereskedéséből megrendeltük a nagysád címére. Ha esetleg utánvéttel érkeznek, kérem úgy is kiváltani, mert, mint jelezve van, ezen füzetekből egyet sem fogad vissza. Azt hisszük annyit el tud adni ott is. Buzgósa elismerésre méltó.

K. M. Petrozsény. Egyik czimszalagon, úgy vettem észre, hogy a keresztnéve hibás. Nyomdai sajnós tévedés, de azért kérem csak elfogadni úgy is a lapot. Az Ért. példányán már helyes. Erdős ur kapja-e? Ujból megküldöttem. Ugy emlékszem, hogy postai nyomtatott jeggyel jött vissza.

B. V. Rákocscsaba. 1903. évi 14-ről küldött volt 4 koronát, miből 3 korona a mult év utolsó három negyedére esett. Ez évre átjött 1 korona. Így tehát előfizetése ápril 1-ig tart.